

ACADEMIA ROMÂNĂ

Distinși Membri ai Academiei Române,

Conștientizând că în multe domenii ale culturii și științei naționale lipsesc sintezele susceptibile de a oglindi succint și coerent traseul lor evolutiv – implicând marcarea împlinirilor celor mai însemnate și aportul punctual al reprezentanților de seamă ai domeniilor etc. –, considerăm util ca Academia Română să-și asume elaborarea / coordonarea unor astfel de lucrări complexe, care să fie editate atât în limba română, cât și în engleză, eventual și în alte limbi de circulație internațională.

Dacă astfel de lucrări concepute în limba română pentru anumite compartimente sunt măcar în parte accesibile cercurilor intelectuale autohtone, cititorului din străinătate nu i s-au oferit decât rar și aleatoriu asemenea sinteze, traduceri ale lor fiind de necesitate stringentă. Este frustrant – dar din păcate real – faptul că realizările din sfera culturii și științei naționale sunt în general puțin cunoscute cercurilor savante și marelui public de dincolo de frontarii, inclusiv în cazul disciplinelor în care s-au înregistrat performanțe notabile. Examinarea standurilor de cărți uzuale din marile biblioteci ale lumii, ofertele principalelor librării, ca și parcurgerea paginilor enciclopediilor și tratatelor, puse în circulație de case editoriale de prim rang de pe diferite meridiane, conduc la constatarea dezolantă a precarității în care sunt oglindite diversele paliere ale civilizației românești. Ar fi iluzoriu să credem că neajunsurile pe care le-am menționat lapidar s-ar remedia în mod profund și operativ, dar considerăm totuși că anumite demersuri temeinice și persuasive ar fi în măsură să aibă în timp un impact pozitiv, mai ales dacă volumelor preconizate li se va asigura o difuzare corespunzătoare.

Pornind de la realitățile evocate mai sus și având acordul Biroul Prezidiului Academiei Române, doresc să propun ca sub coordonarea tuturor secțiilor să se elaboreze sinteze pentru principalele domenii ale culturii și științei naționale, ce ar putea fi integrate într-o serie purtând numele de *Civilizația românească / Romanian Civilization* și însumând circa 300-400 pagini pentru fiecare tom (inclusiv un consistent material ilustrativ).

În chip firesc, aspectele privind teritoriul Basarabiei vor trebui inserate organic în structura lucrărilor, la fel ca și unele secvențe aferente românilor disipați în ținuturile din afara granițelor țării. Cooptarea unor cercetători din Republica Moldova și poate din alte țări între colaboratorii volumelor ar putea fi avută în vedere. Pe de altă parte, ar fi stringent necesar ca datele specifice spațiului românesc să fie raportate permanent ansamblului evolutiv de pe plan mondial, dat fiind că realitățile carpato-dunărene nu au purtat niciodată amprenta unei derulări autarhice. Totodată, va trebui reliefat impactul realizărilor proeminente ale elitelor intelectuale românești dincolo de hotare și perenitatea lor. O astfel de manieră de abordare – în spiritul unei depline corectitudini și în nici un caz ostentativă – ar fi de natură să capteze în mai mare măsură interesul cititorului străin față de profilul cultural și științific al românității.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Prin institutele subordonate, Academia Română posedă pârghiile de cooperare cu cercetătorii cei mai valoroși din întreaga țară, care, în cazul cooptării în echipele de elaborare a sintezelor, ar putea fi derogați temporar de la finalizarea temelor de cercetare aflate în derulare și chiar recompensați din fondurile Academiei pentru munca prestată. În situația previzibilă în care proiectul preconizat se va coagula satisfăcător, va fi poate accesibilă atragerea unui suport financiar din partea organismelor guvernamentale abilitate pentru fructificarea sa la un standard cât mai înalt al exigențelor.

Sintezele respective s-ar putea raporta la următoarele domenii:

- Agricultura României
- Arta teatrală și cinematografică românească
- Biologia românească
- Economia românească
- Etnologia românească
- Geografia României
- Medicina românească
- Istoria arhitecturii românești
- Istoria artei românești
- Istoria Bisericii din România
- Istoria filosofiei românești
- Istoria literaturii române
- Istoria matematicii românești
- Istoria monedei și a sistemului bancar românesc
- Istoria muzicii românești
- Istoria românilor
- Istoria tehnicii românești (aeronautica, fizica, chimia, astronomia etc.)
- etc.

Întrucât asupra problemelor expuse mai sus nu s-au purtat discuții preliminare decât cu un număr redus de colegi, propunerile avansate comportă în mod inerent dezbateri punctuale, spre a ne putea opri asupra unor structurări cvasicomune ale sumarului volumelor și a decide numeroase alte aspecte.

Ar fi de dorit ca elaborarea sintezelor menționate să se realizeze în cursul mandatului actualului Birou al Prezidiului Academiei Române.

Eventualele puncte de vedere și propuneri legate de proiectul *Civilizația românească / Romanian Civilization* pot fi transmise pe e-mail-ul alina.balan@acad.ro și la telefonul 0212128631.

Acad. Victor Spinei
Vicepreședinte al Academiei Române

10.03.2016